

درس یازدهم

مزدوران شیطان

کانال: یادگیری برتر

@learning_bartar1401

تهیه کننده: علیرضا اولیاء اردکانی

سال گذشته در درس علوم با میکروب‌ها، چگونگی ورود آنها به بدن و نیز با راه‌های پیشگیری و مقابله با آنها آشنا شدیم.

دیدیم که میکروب‌ها با به خطر انداختن سلامتی ما، قدرت و کارایی بدن را کاهش می‌دهند. همچنین یاد گرفتیم که گویچه (گلبول)‌های سفید وظیفه مبارزه با میکروب‌ها و نابود کردن آنها را دارند.

بنابراین جسم ما به وسیله میکروب‌ها تهدید می‌شود، و در صورت رعایت نکردن بهداشت، یا عدم پرهیز از غذاهای نامناسب و آلوده، به انواع بیماری دچار می‌شود.

حال، به نظر شما اخلاق و روح ما نیز در معرض ابتلا به میکروب‌ها و آلودگی‌ها قرار دارد؟ آیا در این دنیا چیزهایی هست که سلامتی اخلاقی ما را تهدید کند؟

عوامل تهدید کننده اخلاق انسان را نام ببرید ؟ رفتارهای ناپسند اخلاقی

واقعیت این است که اخلاق ما نیز به وسیله برخی رفتارها و عادت های ناپسند تهدید می شود. رفتارهایی همچون دروغ گویی، تبلی، غیبت، ناسزا گفتن و... همانند میکروب به جان اخلاق ما می افتد و اگر دیر بجنبیم و با این عادت ها و رفتارهای نادرست مبارزه نکنیم ممکن است زندگی خود را تباه نماییم و به بهشت زیبای خداوند نرسیم. کسی که مبتلا به اخلاق های ناپسند می شود در واقع مریض است و باید برای مداوای خود چاره اندیشی کند.

عامل اصلی انتشار میکروب های اخلاقی شیطان است / شیطان به وسیله آنها به درون روح ما نفوذ می کند و در صورت متابله نکردن، ما را در دست یافتن به رستگاری و بهشت جاویدان شکست می دهد.

عامل اصلی انتشار میکروبیهای اخلاقی چیست ؟ ●●●●● **شیطان چگونه به درون روح انسان ها نفوذ می کند ؟**

حال برای چند لحظه به خودت فکر کن، چگونه فردی هستی؟ **انتشار رفتارها و عادت های**

راست گو؟ امانت دار؟ کوشا؟ و... یا بداخلاق؟ بددهن؟ عجول؟ بی حال؟ دروغ گو؟ و...

فکر می کنی کدام یک از این ویژگی ها، میکروب های نفوذی شیطان هستند؟ **ناپسند ها**

کدام یک از این رفتارها همچون گویچه (گلبول) سفید، محافظ اخلاق شما هستند؟

تاکنون چقدر توانسته ای با این میکروب ها مبارزه کنی و خودت را در برابر آنها مقاوم کنی؟

این درس به معرفی برخی از رفتارها و عادت های ناپسند می پردازد که به دنبال آسیب زدن به اخلاق

نیکوی شما هستند.

عادت های ناپسند اخلاقی که در کتاب ذکر شده را نام ببرید ؟ **تیرها**

۱- عجله

گاهی در حالی که خیلی عجله داریم، دنبال چیزی می گردیم؛ در چنین شرایطی حتی اگر آن چیز در کنار ما هم باشد، معمولاً نمی توانیم آن را پیدا کنیم. می دانید چرا؟

وقتی دچار شتاب زدگی می شویم، نمی توانیم خوب فکر کنیم و به همین دلیل از تصمیم گیری صحیح باز

می مانیم و هر تصمیمی می تواند یک اشتباه بزرگ باشد. **چرا انسان های عجول نمی توانند تصمیم های درستی را بگیرند ؟**

امام علی علیه السلام درباره نتیجه انسان عجول چه می

فرماید ؟

حضرت علی علیه السلام می فرماید :

پشیمانی انسان عجول از همه مردم بیشتر است؛ زیرا عقل او وقتی

به کمکش می آید که دیگر کار از کار گذشته باشد.

انسان عجول با مشکل دیگری به نام **دوباره کاری** نیز روبه رو است؛ زیرا کاری که با عجله و بدون دقت

انجام می دهد، بی نتیجه خواهد بود و دوباره مجبور است وقت و نیروی خود را صرف انجام درست همان کار کند.

چرا پشیمانی انسان عجول از همه مردم بیشتر است ؟

۱- غرر الحکم، ص ۲۶۶.

مهمترین راه درمان عجله چیست ؟

اندیشه؛ راه درمان

مردی نزد پیامبر صلی الله علیه و آله آمد و گفت ای رسول خدا، به من اندرزی دهید.

- اگر تو را اندرز دهم به آن عمل می کنی؟

- بله.

- آیا واقعاً عمل می کنی؟

- بله.

دو راه مقابله با عجله و شتابزدگی را بنویسید ؟

وقتی این پرسش و پاسخ برای سومین بار تکرار شد،

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرمود :

هرگاه تصمیم گرفتی کاری کنی، اول به نتیجه و عاقبت آن خوب

بیندیش. اگر دیدی نتیجه خوبی دارد، به تصمیمت عمل کن و اگر دیدی

نتیجه اش تباهی و بدی است، از آن صرف نظر کن!

حال آیا عجله و شتاب همیشه و در همه حال ناپسند است؟ آیا مواردی هست که عجله در آنها خوب باشد؟

دو کار را ذکر کنید که عجله در آن خوب است ؟

صدقه دادن به مستمند - نماز اول وقت

انسانی را تصور کنید که می‌خواهد پولی را به عنوان صدقه به مستندی بدهد. اگر او بعد از تصمیم‌ش، فوراً این کار را نکند، شیطان به سراغش می‌آید و با بزرگ نشان دادن آن صدقه در ذهنش، او را قانع می‌کند که خودش به آن پول احتیاج بیشتری دارد و الان وقت این کار نیست و... و یا وقتی صدای اذان را می‌شنویم، بهترین کار این است که کارهای دیگر را متوقف کنیم و به نماز بایستیم؛ زیرا اگر نمازمان را برای انجام کارهای دیگر به تأخیر بیندازیم، شیطان به طمع می‌افتد و ما را به کارهای دیگر مشغول می‌کند و همین‌طور کارهای دیگر و کارهای بعدی... به همین دلیل است که در انجام کارهای نیک هرگز نباید تأخیر و کوتاهی کنیم؛ بلکه باید در اولین فرصت آنها را به انجام برسانیم.

توضیح دهید در هریک از موارد زیر عجله و شتاب چه نتایج خوب یا بدی را به دنبال دارد؟

پاسخ به سؤالات امتحانی	
تصمیم‌گیری در کارها	
عبور از خیابان	

امام صادق علیه السلام درباره تنبلی و بی حالی چه می

فرماید ؟

۲- تنبلی

یکی دیگر از آفت‌های اخلاق که در قلعه روح انسان نفوذ می‌کند، تنبلی و سستی است.

امام صادق علیه السلام می‌فرماید :

از تنبلی و بی‌حالی به شدت

پرهیز؛ زیرا که این دو، هم دنیا را

از تو خواهند گرفت و هم آخرت را!

انسان تنبل مانند همه، از نعمت‌های

ارزشمند خداوند برخوردار است؛ اما بدون اینکه

برای هدف درستی تلاش کند، عمر، سلامتی و

بقیه نعمت‌هایش را بیهوده هدر می‌دهد و از آنها

توضیح دهید شخص تنبل چگونه دنیا و آخرت خودش را از

دست می‌دهد ؟

کمتر استفاده می‌کند. او نمازش را به موقع نمی‌خواند، در درس خواندن کوتاهی می‌کند، در کارهای خانه به خانواده‌اش کمک نمی‌کند، و به نظافت و پاکیزگی کمتر اهمیت می‌دهد و با بی‌نظمی و بی‌حالی، همواره اطرافیانش را به زحمت می‌اندازد.

راه های درمان تنبلی را نام ببرید ؟

راه درمان

برای درمان تنبلی چند کار می‌توان انجام داد :

(الف) آینده نگری : گاهی ما برخی کارها را انجام نمی‌دهیم، فقط به این دلیل که کمی سخت است و

برایمان زحمت دارد. اما آیا تا به حال فکر کرده‌ایم که چنین رفتاری، چه آینده‌ای را برای ما به همراه دارد؟

ما می‌توانیم درس نخوانیم و وقتمان را فقط با بازی و تفریح بگذرانیم، اما در آینده به دلیل نداشتن کار

یا موقعیت مناسب، همیشه در اندوه و حسرت گذشته باشیم **با توجه به سخن امام علی علیه السلام نتیجه کوتاهی و سستی**

امیر مؤمنان علیه السلام می‌فرماید : **در کارها چیست ؟**

هر کس امروز در کارش کوتاهی و سستی کند در آینده به غم و اندوه

مبتلا می‌شود^۱ **دوستی با انسانهای کوشا چگونه موجب درمان تنبلی می‌شود**

(ب) دوستی با انسانهای کوشا : همراهی دوستان کوشا و دیدن سعی و تلاش آنها انگیزه بیشتری

برای کار و فعالیت ایجاد می‌کند. همچنین مطالعه زندگی انسانهای موفق که به دلیل سعی و تلاششان در طول

تاریخ درخشیده‌اند، می‌تواند انگیزه ما را برای تلاش بیشتر دو چندان کند.

(ج) تصمیم قاطع : گاهی ما به جای اینکه دست به کار شویم و کاری را انجام دهیم، خیال‌پردازی

می‌کنیم و فقط می‌گوییم ای کاش این‌طور بشود یا چه می‌شد این‌طور می‌شد و

اما با آرزو و کاشکی و خیال، کارها انجام نمی‌شوند؛ بلکه این خودمانیم که باید به جای امروز و فردا

کردن، یک تصمیم جدی بگیریم و با توکل بر خداوند از همین امروز دست به کار شویم. امروز همان فردایی

است که دیروز به انتظارش نشسته بودی. به فرموده **امام علی علیه السلام :**

راه درمان تنبلی، عزم و اراده محکم

و جدی است^۲.

(د) برنامه‌ریزی : یکی از گام‌های

اساسی مبارزه با تنبلی، برنامه‌ریزی است.

۱- نهج البلاغه، حکمت ۲۳۳

۲- غررالحکم، ص ۶۷۴

اولویت بندی چیست توضیح دهید؟

برای برنامه‌ریزی، پیش از هر چیز، باید ببینیم کارهایی که در یک شبانه‌روز باید انجام دهیم چیست؟ آنها را در برگه‌ای یادداشت کنیم. سپس کارهای مهم را از بقیه کارها جدا کنیم. واضح است که باید اول کارهای مهم‌تر را انجام داد و اگر وقتی باقی ماند به کارهای دیگر مشغول شد.

به این اصل مهم برنامه‌ریزی، اولویت‌بندی گفته می‌شود.

به این روایات توجه کنید :

۱- شما نمی‌توانید به همه کارها، با هم پردازید، بنابراین وقت خود را به کارهای مهم‌تر اختصاص دهید.^۱

۲- هر کاری که برای انجام آن، وقتی را معین نکنی دچار تأخیر خواهد شد.^۲

۳- کسی که خودش را به حسابرسی از خود عادت دهد، در انجام کارهایش سست نخواهد شد.^۳

۴- کار اندکی که پیوسته انجام شود، بهتر از کارهای بسیاری است که گاهی انجام شوند و گاهی نشوند.^۴

در این روایات به اصول برنامه‌ریزی اشاره شده است. با کمک درس «زمان را چگونه مدیریت کنیم» کتاب «تفکر و سبک زندگی» این اصول را استخراج کنید.

- اصل اول:
- اصل دوم:
- اصل سوم:
- اصل چهارم:

خودت را امتحان کن

- ۱- چرا انسان عجزول نمی‌تواند تصمیم‌های درستی بگیرد؟
- ۲- دو راه مقابله با عجله و شتاب‌زدگی را بنویسید.
- ۳- توضیح دهید شخص تنبل چگونه دنیا و آخرت خود را از دست می‌دهد؟

۳ و ۴- غرالحکم.

۲- نهج البلاغه، حکمت ۲۸۵.

۱- شرح نهج البلاغه، ج ۲، ص ۳۱۴.